

VÁCLAV KOBLENC

Homole - Jedna jejich hra začíná čtením receptu. Věrně to odráží náladu, v jaké dlouho zkoušely. Buchty, koláče, kafe, šveholící babinec. Ženský amatérský spolek (ŽAS) z Homole na Českobudějovicku je zjevením, které má slušně našlápnuto. Jejich první hra Sextánky postoupila na Jiráskův Hronov, což je pro ochotníky Mekka, adočkala se víc než sto repríz. ŽAS, jímž se říká Cimrmani v sukních, teď slaví deset let a připravují novinku, kabaret. -

V obci kousek za Budějovicemi má hraní tradici. „Oslovily mě baby z Homol, kamarádka Irena Zlámáliková, principálka. Její maminka hrála v ochotnickém souboru, tak se jí zastesklo. Říkám tomu pro sebe návrat k amatérským kořenům, je to pro mě zase taková čistá voda,“ říká 55letá režisérka a scenáristka Stanislava Kočvarová, známá z divadla Studio dell'arte. -

Homolské ženy mají zázemí v hasičárně, na úřadu a v mateřském centru. Nejdřív nad divadlem lehce převládala kafička a koláče, až to režisérka zatrhla. „Buchty, to nám jde. Zpočátku to bylo společenství bab, jsme až na jednu výjimku podobného věku. Fenomén přátelství včetně koláčů se nám objevuje i v Rychlých šípkách: na začátku se začne místo textu číst recept. Jenže kdyby to tak šlo dál, byla by to jenom samá oslava,“ říká režisérka.

Brali nás jako úkaz

Je jich kolem patnácti, tak dělají společné oslavy, třeba všechny jarní narozeniny se slaví najednou, aby vůbec mohlo zkoušet. Scházejí se jednou týdně, před premiérou vícrát, do toho tak dvakrát měsíčně hrají. „Vstupovala jsem do toho s tím, že to musí obsahovat kvalitu, ne jenom si zablblnout, to mohou i beze mě. Snažíme se tento standard udržet,“ říká Stanislava Kočvarová, jež sama hraje jen podřadné role typu nápovědy. Začaly komedií Sextánky.

Postavy mladých dívek hrály padesátnice až sedmdesátnice. Příběh pro čtenáře červené knihovny z 20. let minulého století proletěl jako raketa ochotnickým světem až na Jiráskův Hronov. „Řekla jsem: děvčata, úspěch přišel příliš brzy,“ směje se režisérka.

„První inscenace, první přehlídka a postup. Považovali nás za úkaz. Komičnost Sextánek ale vznikala přirozeně, hráli jsme to opravdově jako šestnáctileté,“ říká. Po Sextánkách napsala

a zrežírovala další tři hry. Titul Marie – Fakt Fiction si pohrál s vizí, že by si byla Marie

Curie-Sklodowska nevzala manžela, ale svou lásku z mládí; pro Rychlé šípky se autorka inspirovala v příbězích Jaroslava Foglara a Naše Lucerna netradičně zpracovává klasiku amatérského divadla.

Všichni stejné role

Nadpoloviční většina hereček je důchodového věku, tak režisérka pracuje pokaždé jinak,

aby se učily něco nového.

„To ženské téma se do inscenací dostává, ať chceme, nebo nechceme," říká režisérka. Pojem Cimirmani v sukních asi vznikl díky tomu, že hrají mužské role, například v Lucerně nosí kníry. Časem se mezi ochotnicemi ocitl i muž, bývalý učitel, manžel jedné herečky Jan Hála. Jak se cítí? „Musí se cítit dobře," směje se Kočvarová. Je na nás hodný, pomáhá s technickými věcmi," říká.

Řevnivost, typickou pro profesionální divadla, neznají. Platí princip, že všichni hrají stejné role. „U nás není dobrých hereček," směje se Kočvarová. „Samy vyrábějí kostýmy a kulisy včetně 3x6 metrů velkých malovaných zadních plánů. A jsou doma prorokem: při premiéře praská hasičárna ve švech a jezdí i přespolní diváci, nedávno až z Olomouce.

Rituáls dopisy¹

Zajímavý je rituál, který dodržují celých deset let. Před první premiérou cítila Stanislava Kočvarová potřebu někoho povzbudit, uklidnit, jinému poděkovat za mimořádnou snahu, a tak každému napsala osobní dopis. To dělá dodnes.

Nejvíc ji baví možnost zkoušet bez ohledu na výsledek. Hry ŽASu nemusí přinést peníze ani být úspěšné. „Výsledek je jenom to, co chceme a co se nám podaří. A pak mě baví, že to těm lidem přináší radost," říká režisérka.

Během deseti let si sice homolské herečky prošly i krizí, ale zdolaly ji. Stanislava Kočvarová si přeje, aby již nikdy nebraly zkoušky jako povinnost. Poučila se i ona sama, odvykla si kazit jim radost. Dřív jim hned po představení běžela vyčinit, co vše bylo špatně. Do dalších ŽASích se zón si přeje, aby jim dokázala dát tvůrčí svobodu.

Deset let existence předslavili loni, koncem roku sehráli postupně všechna čtyři představení. K tomu dort, koláče a další dobroty. „Vrátilo se to k těm žranicím," směje se režisérka. „Deset let je v živo tě člověka opravdu dlouhá doba. Zjistili jsme to na tom, že já mám nadměrné nároky stejné, ale cítíme, že někdo stárne rychleji a fyzické síly docházejí, nebo když se tahají obrovské kulisy v Šipkách. A selhává paměť, to si říkám: coto je, vždyť to uměla!"

Plány do . nejbližších let? Žádná předělávka Cimirmanů, to by prý byla svatokrádež. Ale inscenace, kterou připravují, k nim odkazuje alespoň názvem: Ženské nebe. „Bude to trochu kabaret, estrádní kvízová show," avizuje Stanislava Kočvarová.

Ženský amatérský spolek Homole vznikl v roce 2006. Má 16 členů, věkový průměr je kolem 50 let. Mají mezi sebou jednoho muže. Hned s prvním kusem Sextánky postoupili na Jiráskův Hronov 2008, úspěšné jsou i další hry Marie - Fakt Fiction, Rychlé šipky a Naše Lu- cerna. ŽAS hrál na festivalech Za dačickou kostku cukru, Budějcká Thálie, získal mnoho cen. Principálkou je rena Zlámáliková, režisérkou a scenáristkou Stanislava Kočvarová